

ICOMOS

INTERNATIONAL COUNCIL ON MONUMENTS AND SITES
CONSEIL INTERNATIONAL DES MONUMENTS ET DES SITES

CZECH NATIONAL COMMITTEE

COMITÉ NATIONAL TCHÉQUE

Tisková zpráva

Nesouhlasíme se zničující přestavbou významné památky - Německého domu v Českých Budějovicích.

Zásadní vady vykazuje projekt rekonstrukce bývalého Německého domu v Českých Budějovicích. Kvůli necitlivé rekonstrukci hrozí zánik unikátní tělocvičny a řady cenných detailů nejvýznamnějšího architektonického díla 19. století v jižních Čechách od předního českého architekta Ignáce Ullmanna. Unikátní tělocvična přitom patří mezi nejstarší v Česku.

Německý dům byl postaven v letech 1871–1872 v dobově aktuálním stylu neorenesance, má významnou historickou a architektonickou hodnotu. Od roku 1963 je chráněnou kulturní památkou.

„V důsledku nedostatečných odborných podkladů je ohrožena existence unikátní dispoziční jednotky prostoru tělocvičny a její cenné dřevěné konstrukce. Dle dostupných informací se jedná o nejstarší dochovanou tělocvičnu v českých zemích,“ uvedl prof. Václav Girsá, prezident Českého národního komitétu ICOMOS.

To potvrzuje i prof. Rostislav Švácha, odborník na architekturu 19. – 20. století. *„Je to rozhodně jedna z nejstarších turnerských tělocvičen na území českých zemí, starší je jen v Brně od Augusta Prokopa, a ta byla později poničena požárem a byla Prokopem po roce 1877 přestavěná, takže starší, než ta budějovická vlastně není. ... Podle mě jde v Českých Budějovicích o vzácnou památku sportovní architektury,“* uvedl Švácha.

Budova dodnes nevykazuje zásadní problémy stavebně technického rázu. Různé vestavby nejsou sice příliš estetické, ale podstatu stavby dosud nezničily, lze je odstranit či kultivovat. Městem plánovaný projekt přestavby počítá s přístavbou a výraznou změnou vnitřního uspořádání. Původní krov má nahradit nový s kovovou nosnou konstrukcí. Stávající východní zeď zakryje plechová stěna. *„Zaniknout má i stávající nejdůležitější prostor celé budovy – reprezentativní společenský sál s galerií vynášenou dvěma páry bohatě zdobených litinových sloupů, hodnotnými stavebně truhlářskými prvky,“* dodává Girsá.

Pro zjištění stavu věci měl být včas zpracován kvalitní stavebně historický průzkum stratigrafický průzkum interiérových omítek a nátěrů a restaurátorský průzkum umělecko-řemeslných prvků. Zjištěné informace měly být zapracovány do projektu a

do žádosti o závazné stanovisko. Průzkum byl ale vypracován až v říjnu roku 2021, v době, kdy proces příprav a schvalování již byly v plném proudu, navíc je nekvalitní a vykazují řadu závažných opomenutí.

„Žádáme o přehodnocení a pozastavení veškerých projekčních prací i schvalovacích procesů, které podstatnou část památky odsuzují k zániku,“ uvedl prof. Girsu. Za paradox označil, že přestavba památky se má uskutečnit za evropské dotační peníze, které administruje Ministerstvo kultury ČR. „České Budějovice usilují o status evropského města kultury v roce 2028. Nekulturní záměr na zničení Německého domu je s touto snahou v naprostém rozporu. Je v rozporu rovněž s mezinárodním metodickým dokumentem, který má zamezit směřování dotací EU na projekty, které ničí evropské dědictví. ČNK ICOMOS proto vyzývá ministerstvo kultury, aby veřejnou finanční podporu záměru nepřipustilo, dokud nebude předložen projekt, který respektuje památkové hodnoty stavby,“ dodal ve stanovisku komitétu.

I z tohoto důvodu se na ministra kultury Martina Baxu a primátorku Českých Budějovic již obrátil Klub Za starou Prahu, stejně tak jako na primátorku Českých Budějovic se obrátil za Ústav památkové péče Fakulty architektury jeho vedoucí prof. Václav Girsu, aby kontroverzní akci zastavili; podnět zůstal bez odpovědi. Stejně tak zůstal nečinný Krajský úřad.

Prof. Ing. arch. akad. arch. Václav Girsu
prezident Českého národního komitétu ICOMOS

V Praze dne 21. března 2023